

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2465

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Escr. 316.

31 — Retiro 5839

Leto I.

BUENOS AIRES, 4. AVGUSTA 1934

Štev. 44

NAROCNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. LIST IZHAJA OB SOBOTAH

MARŠAL HINDENBURG JE UMRL

Hitler je prevzel tudi predsedniške posle ter je postal "vodja države" - Življenje in delo predsednika nemške republike - Ugibanja o nadaljnjem razvoju notranjih prilik na Nemškem

Po par dni trajajoči agoniji je v četrtek zjutraj preminul na svojem posestvu v Neudecku predsednik nemške republike maršal Paul von Beneckendorff und von Hindenburg, mož, ki ga je bila dvignila na najvišje mesto v weimarski ljudovladi njegova velika popularnost, ki si jo je bil pridobil kot spreten vojskovodja tekom poslednje svetovne vojne. Že koncem preteklega tedna so zdravniki izjavili, da staremu maršalu ne bo mogoče podaljšati življenja; javnost, nemška in tuja, je bila že pripravljena na neizogiben konec bolezni, ki je bila Hindenburga priklenila v posteljo.

Hindenburg se je rodil v Poznaju leta 1847 — imel je torej sedaj 87 let — in še mlade ga so ga starši dali v vojaško šolo. Ko je bil 19 let star, se je kot poročnik udeležil prvih bojev v tedanji vojni proti Avstriji, štiri leta pozneje pa se je bojeval proti Francozom. Ko so napočili mirnejši časi, je bil dodeljen generalnemu štabu in se je tu s posebnim zanimanjem lotil problema, kako preprečiti morebiten ruski vpad v Vzhodno Prusko. V njegovih strateških načrtih so imela posebno vlogo Mazurska močvirja, ki jih je pozneje, v vojni, tudi v resnici temeljito izrabil proti Rusom. V vojski je slovel kot zelo sposoben in odločen vodja, ki niti cesarju ni znal priznati.

Vilhelmu II. se je bil hudo zameril leta 1911, ko ga je na manevrih spravil v takšno škripce, da se cesar ni mogel rešiti iz njih. Vprav tisto leto je Hindenburg vzel slovo od vojske in se umaknil v življenje upokojenca. Zato je tudi ostal doma, ko je izbruhnila vojna in poklicali so ga šele tedaj, ko se je nemška vojska začela umikati pred rus. pritiskom. Poverili so mu poveljstvo nad četami na vzhodni fronti. S sodelovanjem Ludendorffa se mu je posrečilo ne samo zajezi ruski naval, marveč je pri Tannenbergu s svojimi četami porazil dve številčno močnejši ruski vojski, eno pod Rennenkampfov in drugo pod Samsonovim. Rešil je Nemčijo iz velikih stisk, ker je takrat že izledalo, da bodo Rusi pomendrali nemško vojsko ter si odprli prosto pot do Berlina. Njegovo ime je takrat brž zaslovelo in Nemci so ga začeli naravnost častiti kot narodnega junaka. Njegov sloves je še bolj narastel, ko je bil leta 1916 imenovan za načelnika generalnega štaba ter je nemška vojska v kratkem času porazila romunsko armado, dočim so Rusi podpisali brestlitovski mir. Vrgel se je potem z vsemi silami na zapadno fronto, a tu ni imel sreče; njegovi obupni napori, da bi predrli francoske vrste, so ostali brez uspeha in

so postali naravnost nesmiselni, ko so zavezniki zbrali močno in sijajno opremljeno vojsko ter jo postavili pod enotno poveljništvo, kateremu je načeloval Foch. Hindenburg je tedaj uvidel, da je poraz neizogiben in je sam svetoval vladi, naj prosi za premirje. Vkljub vsemu se je umik nemške vojske izvršil v velikem redu, kar je treba pri-

logo prvega voditelja države. Dne 25. aprila 1925 je bil z veliko večino izvoljen za predsednika republike. Kot prepričanemu "junkrju" mu ni bilo mnogo za to čast; sprejel jo je le ko so ga od vseh strani začeli prepričevati, da bi samo on mogel preprečiti razpad države, ki je bila takrat močno oslajljena radi notranjih bojev. Na dan vo-

In tako se je zgodilo, da so tuje države z zadoščenjem pozdravile leta 1932 njegovo drugo izvolitev in zmago nad Hitlerjem. Vkljub vsemu pa se je sčasoma udal prigovarjanju veleposestnikov ter je Hitlerja imenoval za državnega kancelarja. Od tistega dne dalje Hindenburg prav za prav ni več vladal. Nacionalni socialisti so dajanski omejili njegovo oblast in to tembolj, ker so se pri maršalu začele pojavljati tudi posledice starosti: oslabelost in bolezen. Na Hindenburgovo zdravstveno razpoloženje so gotovo vplivali tudi znani krvavi dogodki, ki so koncem junija pretresli Nemčijo.

Hindenburga pokopljejo v torek na državne stroške in na izredno svečan način.

Kakor je bilo predvidevati, je Hindenburga kot predsednika države nadomestil Hitler, ki ohrani pa tudi svoje kancelarsko mesto. Vlada je objavila poseben dekret, s katerim spreminja ustavo v toliko, da bo sedaj predsednik vlade obenem tudi najvišji zastopnik države. Imenoval se bo "državni vodja" — Reichsfuehrer.

Hitler je s tem dobil še večjo oblast v svoje roke. Prej je bil kolikor toliko odvisen od državnega predsednika, sedaj pa je postal neomejen gospodar — v kolikor ga nimajo v svojih rokah "junkrji" in veleposestniki.

Kako bo Hitler uravnal sedaj svojo politiko, ne samo notranjo, marveč predvsem zunanjo? To je vprašanje, o katerem so začeli že mnogi ugibati. Njegova "podjetnost" in "odločnost" — ako hočemo na tako nedolžen način označiti njegov nastop proti lastnim prijateljem

in soborcem — ne more vplivati baš pomirjevalno, posebno ne v današnjih časih, ko visi evropski mir na ne preveč debeli niti.

PO UPORU V AVSTRIJI

Po par dneh se je avstrijskim oblastem posrečilo potlačiti nacijsko vstajo. Najbolj so se uporniki postavili na Štajerskem in na Koroškem, a tudi tu so morali odnehati pred pritiskom vladnih čet in "heimwehrovcev". Kakšnih 2.000 nacijskecev je pobegnilo preko meje v Jugoslavijo, kjer so jih razorožili ter jih internirali.

Z mednarodnega stališča je bil položaj nekaj časa precej kočljiv, ker so Italijani zbrali na meji močno vojsko in so bili vsak hip pripravljeni, da vdrejo na avstrijska tla, ako bi sedanji režim bil v nevarnosti. Obstojala je nevarnost prav resnih zapletljajev, ker so se avstrijski nacijskeci na Bavarskem baje pripravljali, da gredo preko meje pomagat svojim tovarišem. To se in zgodilo, ker je Nemčija pravočasno zaprla mejo, a da tega ni storila, bi se bile stvari gotovo prav nevarno zasukale. Jugoslovani niso nič kaj prijazno gledali na ono italijansko vojaško paradiranje ob meji in so tudi jasno povedali, kako mislijo: v slučaju potrebe je samo Zveza narodov poklicana, da intervenira na Avstrijskem in ni mogoče dopustiti, da se v avstrijske zadeve vmeša ena sama vlast.

Novo avstrijsko vlado je sestavil dr. Schuschnigg, ki velja za treznega človeka.

Grof Starheimberg je podkancelar, pa tudi major Fey je v vladi. Dr. Schuschnigg je izjavil, da bo vlada razpisala plebiscit, s katerim naj narod sam pove, ali se strinja s politikom, ki jo je začel pokojni Dollfuss, ali ne.

Vojno sodišče je začelo soditi nacijskece, ki so bili zapleteni v vstajo. Izkazalo se je, da je Dollfuss umoril Otto Pianetta; izgovarjal se je, da je to storil iz maščevanja, ker je bil odpuščen iz državne službe, a sodišče ga je le obsodilo na smrt. Ista usoda je doletela Franca Holzweberja, voditelja dunajskih vstaev. Obesili so oba. Holzweber je do zadnjega vzdikal "Živijo Hitler!". Tudi v Inomestu je bil neki nacijskec obsojen na smrt, mnogo drugih pa so sodišča obsodila na dolga leta ječe.

Avstrijska policija zagotavlja, da ima v rokah dokaze, iz katerih je razvidno, da je povelje za vstajo prišlo iz Nemčije. Ako je to res, se ta zadeva najbrž ne bo še tako kmalu rešila.

pisovati vplivu, ki ga je imel Hitler na svoje vojake.

Po sklenitvi mirovne pogodbe se je sivolasi vojščak umaknil v Kolberg, a ni mu bilo usojeno, da bi v miru preživel svoja stara leta. Po smrti predsednika Eberta so Nemci proglasili Hindenburga za predsedniškega kandidata in le nerad si je naložil to odgovornost polno na-

litev je šel spat. Hindenburgova izvolitev za predsednika nemške republike je vzbudila sprva mnogo skrbi in bojazni v inozemstvu, ki je videlo v tem povračanje Nemčije v militarizem, a kmalu se je izkazalo, da je Hindenburg v bistvu miroljuben človek in da se z njegove strani ni bati nobenih mednarodnih zapletljajev.

Po znanem "čiščenju", ki ga je izvršil Hitler, so bile 1. julija vse berlinske ulice zastražene po policiji

Slovenski starši in naša šola

Da vrši prva slovenska osnovna šola, ki je vzrastla in po-
žrtvovalnosti male skupine na-
ših rojakov, vežno kulturno,
vzgojno in narodno funkcijo, o
tem se je mogel prepričati vsak
rojak, ki je posetil lepo uspele
prireditve, na katerih so nasto-
pali z deklamacijami in igri-
cami ter s petjem slovenski šol-
larčki, kojih pretežna večina se
je seznamila s slovensko pisano
besedo šele v preprosti sobici v
okraju Villa Devoto, kjer si je
naša prva slovenska izseljenska
šola v Južni Ameriki izbrala
svoj skromni hram.

Najbolj poklicani in v stanu,
da ocenijo pomen in uspehe na-
še šole, so pa slovenski starši,
matere in očete onih otrok, ki
šolo obiskujejo. Oni in njihovi
otroci so neposredno deležni sa-
dov, ki jih rodi ta naša temelj-
na izseljenska prosvetna usta-
nova in zato je tudi njihova
dolžnost, da delovanje te šole
neposredno nadzirajo in tudi
moralno in materialno podpira-
jo. To smo že večkrat naglasi-
li, danes pa imamo zadoščenje,
da moremo zabeležiti razvse-
lljivo dejstvo: slovenski starši
so se zgenili in povedali, da
more šola računati z njihovo
vsestransko dobro voljo in po-
močjo.

Vodstvo šolskega odseka Iz-
seljenskega društva "Tabor",
ki je sedaj prevzelo skrb za slo-
vensko šolo, je povabilo starše
že vpisanih šolarjev na sesta-
nek, ki se je vršil v dedeljo 29.
pr. m. predpoldne v šolskih pro-
storih. Povabilu so se starši od-
zvali v polnem številu in so, s
tem zgovorno dokazali svoje za-
nimanje za našo osnovno šolo.

S šolskim vodstvom so se po-
drobno pomenili o nadaljnjem
delovanju te najpomembnejše
in najbolj potrebne ustanove v
naši koloniji, ki bi morala, radi
svoje koristnosti za bodočnost
naše izseljenske skupnosti in
vseh naših izseljenskih organi-
zacij, zanimati ne samo ožjo
buenosairesko naselbino, mar-
več vse naše rojake širom Juž-
ne Amerike. Starši so izrazili
svoje popolno zadovoljstvo z
dosedanjim delom šole, povda-
rili pa so potrebo, da se pouče-
vanje naših otrok v materinšči-
ni razširi tudi drugam, kjer je
naseljenih po več slovenskih
družin. In ta njihova želja se
popolnoma sklada z enim izmed
najvažnejših ciljev in namenov
Izseljenskega društva "Tabor".

Vodstvo šolskega odseka je
obrazložilo, da društvo želi, nai-
bi starši sami izbrali iz svojih
vrst štiri šolske svetovalce, ki
bi imeli nalogo, da vodstvu po-
magaio s svojim nasvetom ter
da tudi vsestransko nadzirajo
delovanje šole, kateri zaupajo
svoje otroke. Ta predlog so star-
ši z navdušenjem sprejeli; za

šolske svetovalce so bili po kra-
tkem posvetovanju izvoljeni na-
slednji gg.: Aloiz Podgornik,
Anton Štokelj, Franc Žorž in
Avgust Štolfa.

Preden se je zaključil ta ses-
tanek, ki je trajal skoro tri ure
in tekom katerega je bilo, toli-
ko z ene kolikor z druge strani,
izraženih mnogo praktičnih mi-
sli in predlogov, ki jih bo vod-
stvo šolskega odseka, kakor je
obljubilo, čim prej uveljavilo,
so navzočni soglasno ugotovili
naslednje:

1. da naša Prva slovenska
osnovna šola lepo napreduje že
drugo leto (mimogrede bodi o-
menjeno, da so ji razni preroki
ki so se izkazali za zelo slabe,
napovedovali smrt tekom treh
mesecev po njeni ustanovitvi,

ter da niso nič boljši oni novi
preroki, ki se še sedaj oglašajo
s sličnimi napovedmi);

2. da stoji danes šola na trdni
podlagi;

3. da je njen nadaljnji razvoj
zasiguran tudi s strani istih ro-
jakov, ki so se do danes nesebič-
no žrtvovali za njeno ustanovi-
tev, delovanje in napredek;

4. da je zanimanje sloven-
skih staršev od dneva do dneva
večje, o čemur priča vedno na-
raščajoče število otrok v šoli.

ZAHVALA

Solski odsek Izseljenskega druš-
tva "Tabor" se tem potom zahvalju-
je slovenskim staršem, ki so na se-
stanku Villi Devoto, na lastno po-
budo, zbrali \$ 38.— za slovensko
šolo. Darovatelji so sledeči starši:
Poberaj, Širca, Kovačič, Madon,
Štokelj, Štolfa, Grbec in Podgornik.
Za vodstvo šolskega ods. "Tabora"

Stanislav Baretto.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Nemška ministra Gaering in Blomberg

Naš novi odpravnik poslov v B. Airesu

V ponedeljek zjutraj je pri-
spel na motorniku "Neptunia"
v Buenos Aires novi odpravnik
poslov Kraljevine Jugoslavije
g. dr. A. Mišetič, novi zastop-
nik naših domovinskih oblasti.

G. dr. Mišetič prihaja med
nas v času težkih preizkušenj
za našo tukajšnjo skupnost,
preizkušenj, ki jih je prinesla
občutna kriza, katera je zajela
tudi Argentinijsko. V naših izsel-
jenskih vrstah je mnogo reve-
žev, ki so v najhujši bedi in ka-
terih edino upanje v teh črnih
dneh je še domovina. Po njej
hrepenijo; v svoje kraje bi se
radi vrnili, k svojim ljudem, pri
katerih upajo najti utehe in za-
slombe. Tudi slabi časi se doma-
lažje prenesejo nego v tujini, ki
je izseljencu mačeha posebno v
današnjih časih težke gospodar-
ske depresije. A med tujino in
domom je veliko morje, preko
katerega človek ne more, če ni-
ma denarja. In tu nastane pro-
blem repatriiranja. Izgubljeni,
po tujem svetu rastreseni in
hudo preizkušeni sinovi priča-
kujejo od matere-domovine, da
iztegne do njih svoje roke in
jih spet pritegne k sebi.

Iz izjav, ki jih je dal g. Miše-
tič zastopniku obveščevalnega
urada "Havas" tik pred svojim
odhodom iz Beograda, smo vi-
deli, da je novi odpravnik pos-
lov dobro poučen o resničnem
stanju, v katerem se nahaja na-
še izseljstvo v Južni Ameriki,
da se zaveda, kako velika in tež-
ka je naloga, ki ga čaka, ter da
prihaja med nas z najboljšimi
nameni storiti vse, kar bo v nje-
govi moči, da pomaga najbed-
nejšim izseljencem.

Problem pomoči našim brez-
poselnim ljudem je gotovo eden
izmed najvažnejših in najbolj
nujnih, a je samo eden izmed
dolge vrste važnih vprašanj,
katerih rešitev bi bila v intere-

su jugoslovanske skupnosti v
teh zemljah, pa tudi domovine.

V imenu slovenskega dela na-
še kolonije pozdravljamo z vso
iskrenostjo g. dr. Mišetiča kot
novoga zastopnika naših domo-
vinskih oblastev ter mu želimo
velikih in trajnih uspehov pri
njegovem odgovornosti polnem
in — radi razdražanosti v naši
naselbini — gotovo ne zavida-
nja vrednem delu!

RAZNE VESTI

Na smrt so obsodili v Rusiji pet
tehnikov, ker so v velikih plavžih
pri Sverdlovsku zanetili, glasom ob-
tožnice, požar. Bili so baje podku-
pljeni od nekega tujega sindikata,
ki je v Rusijo prodajal stroje in ki
je hotel uničiti konkurenco sver-
dlovskih tovarn.

Nov polet v stratosfero je izvršil
ameriški major Kepner v spremstvu
dveh tovarišev. Uporabili so najve-
čji balon, kar jih je bilo do sedaj
zgrajenih, ter so nameravali dvigniti
sa vsaj 24.000 metrov v višino; do-
segli pa so "samo" 18.300 m, ker
se jim je balon začel trgati ter se
končno ločil od gondole. Rešili so
se s padobranci.

Poljske vojne ladje so posetile Le-
ningrad, v Varšavo pa so se prišli
bratiti ruski letalci, ki so bili prav
prisrčno sprejeti. Večja skupina so-
vjetskih pilotov poseti v kratkem
tudi Francijo.

Vročina je slednjič ponehala v
Združenih državah; povzročila je
ogromno škodo poljedelcem in živi-
norejcem, zahtevala pa tudi veliko
število človeških žrtev: podleglo ji
je 1212 oseb. V Texasu so živino-
rejci poklali v 7 tednih 61 tisoč vo-
lov, ker so se jim smilile živali, ki
so strašno trpele radi pomanjkanja
vode.

V Švici je padlo z višine 1000 m
neko potniško letalo, namenjeno iz
Curiha v Stuttgart. Pilot, radiotele-
grafist in deset potnikov se je u-
bilo.

Na Francoskem je umrl maršal
Liautey, star 80 let. Velik del svo-
jega življenja je preživel v fran-
coskih kolonijah, kjer se je izkazal
kot zelo spreten kolonizator.

Socialisti in komunisti so se spo-
razumeli na Francoskem za skupen
boj proti fašistični nevarnosti. Prva
skupna manifestacija se je izvršila
preteklo nedeljo povodom proslave
obletnice nasilne smrti levičarskega
voditelja Jeana Jauresa.

Neki Makno, ki je v letih 1918 do
1920 poveljeval vojski od pol mili-
jona mož v Ukrajini ter strahoval
obsežen pas zemlje med belo in
rdečo armado, gospodoval nad živ-
ljenjem in imetjem tam naseljenih
ljudi, je umrl v Parizu, kamor je
bil pobegnil po zmagi rdeče arma-
de. Pravijo, da je dal v dveh letih
svojega strahovladanja pobiti okrog
120.000 oseb.

Pristavniški delavci na pacifiški
obali v Združenih državah, ki so že
dolgo stavkali, so se spet vrnili na
delo.

Italijanski učenjak Marconi je
presenetil svet z novim izumom. —
Našel je način, kako voditi ladjo s
suhe zemlje potom utrakratnih žar-
kove. Poskusi z njegovo ladjo "Ele-
ctro", ki jih je izvršil v Genovi, so
popolnoma uspeli. "Electra" se je
kretala po pristavnišču, dasi ni bi-
lo na njej nobene posadke

Naš posebni oddelek šteje danes okrog 15.000 (petnajst tisoč) poslovnih prijateljev med

HRVATI SRBI IN SLOVENC

torej med Jugoslavlani, ki znajo upoštevati naslednje razloge:

NAŠ ZAKON: Hitrost, solidna in vljudna postrežba.

NAŠE GESLO: Da Vas naši uradniki Vaše narodnosti postrežejo v Vašem jeziku.

NAŠA DOLŽNOST: Sigurnost Vaših vlog, kulantnost pri nakazovanju denarja
in jamstvo pri prodajanju ladijskih vozniških listkov.

NAŠA ŽELJA: Zadovoljiti tisoče in tisoče naših klijentov glede vse njihovih nalogov.

PRIDITE V NAŠO BANKO ALI PA NAM PIŠITE!

DAJTE NAM SVOJ NALOG IN PREPRIČAJTE SE!

Naše uradne ure: od 8.30 do 19. Ob sobotah do 12.30.

Jugoslovanski oddelek

BANCO GERMANICO DE LA AMERICA DEL SUD

Podružnica:
MERCADO DE ABASTO
Corrientes 3227
BUENOS AIRES

Glavni sedež:
L. N. Alem 150
BUENOS AIRES

Zastopnik:
José M. Jakus
Calle Montevideo 671
BERISSO F. C. S.

ALBERT BELTRAM

priporoča cenj. rojakom svojo
trgovino črevljev, šolskih po-
trebščin in tobakarno. Ima ve-
liko izbero copat in nudi naj-
bolj ugodne cene.

Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

ARGENTINSKE VESTI

Predsednik na dopustu

Predsednik republike gen. Justo je zapustil glavno mesto ter se odpravil na potovanje po severnih provincih dežele. Listi poročajo iz raznih krajev o prisrčnih sprejemih ki jih prireja prebivalstvo prvemu-argentinškemu mandatarju.

Železniška nesreča

Na progi med Gilbertom in Basavilbaso je zavozil vlak, prihajajoč iz I-buouya, v šest tovornih vagonov, v katerih so bili nastanjeni delavci, ki so zaposleni na tamošnji progi. Trčanje je bilo tako močno, da so bili nekateri vozovi popolnoma razbiti, njihovi stanovalci pa več ali manj težko ranjeni. Pri pregledovanju vozov tovorniškega vlaka, so ugotovili, da je nesreča zahtevala tudi človeško žrtev: življenje je izgubil 20 letni "linarya" Vicente Rodriguez, ki je skrivoma potoval v vlaku. Nesrečo je zakrivil železniški čuvaj, ki je odprl napačni tir. Aretirali so ga.

Neprijeten dež

Iz Roosvelta v pokr. Buenos Aires in pa iz raznih krajev Catamarke poročajo, da je pred nekaj dnevi začel tam padati gost dež pepela, ki ga je najbrž veter prinesel s ognjenikov v Kordiljeri. Poljedelci tarnajo, ker so pravkar preorali polja in jim pepel povzroča občutno škodo.

Beg iz ječe

Takšnih ječ, kakršne so v Argentini, menda ni najti zlepa drugod. Sedaj namreč spet poročajo iz Monte Caserosa, v Corrientesu, da je iz tamošnje ječe pobegnilo šest nevarnih zločincev, ki imajo na vesti več umorov. Zvečer je stražar zapazil, da pri zapahu na železnih vratih, ki vodijo v svobodo, ni vse v redu. Brž je zagnal alarm in tako so ugotovili, da se je posadka ječarstva zmanjšala. Poslali so policaje na levo in desno, za ubežniki pa niso našli nobenega sledu.

Najboljša mlekarica sveta

Izvedenci so ugotovili, da se sme argentinski živinorejec Julio Genoud ponašati, da je gospodar najboljših krav mlekarice v Argentini in sploh na vsem svetu. Krotka in prilna žival no si označbo "Carinosa Sylvia Jolanta Pontiac H. B. A. 085" in je holandsko-argentinške pasme. Tekom 346 dni je ta krava dala 11.294 litrov mleka in 388 kg masla.

Boljše cene za žito

Ker je suša hudo škodila žutu v Severni Ameriki in so vremenske prilike povzročile, da bo tudi v drugih državah v Evropi pridelek znatno nižji nego lani, so začele cene pšenice in drugim vrstam žita rasti.

Pšenica, za katero je bil žitni odber določil ceno od 5.75 za 100 kg, se je prodajala začetkom julija po 6.15, preteklo sredo pa po 7.35 za september in po 7.50 za oktober.

Koruza, ki se je prejšnji mesec prodajala po 5.24 za avgust in po 5.34 za september, se je kvotirala sedaj po 6.54 in 6.57.

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle Bompland No. 709
Začena pri ul. Dorrego 931, višina Triunvirato 1500
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Spopad med železničarji in fašisti

V Santos Lugares se je pretekli dni vršilo zborovanje železničarskega društva. Po zborovanju je neka skupina železničarjev začela vzklikati pred sedežem tamošnje fašistične organizacije. To je dalo fašistom povod, da so začeli streljati iz hiše, v kateri so se nahajali. Vnela se je prava bitka in pokalo je z obeh strani. Pravijo, da je bilo odanih več ko 200 streliv. Prihitela je brž policija, ki je aretirala dvajset oseb in zaplenila 40 revolverjev. Vkljub hudemu pokanju ni bila bilanca tega boja preveč krvava: samo dva človeka sta bila ranjena: neki železničar in neki drugi človek, ki se sploh ni bil udeležil manifestacije, marveč ga je bila pot le slučajno zanesla v nevarno bližino krogel.

PET USMILJENIH SESTRA IZ JUGOSLAVIJE JE PRISPELO V ARGENTINJO

V ponedeljek se je pripeljalo iz Jugoslavije v Buenos Aires pet usmiljenih sestra reda sv. Vincenca Pavelskega, da bodo tu, med nami, nadaljevale svoje že v domovini započeto delo usmiljenja. Sestre tega reda skrbijo za strežbo bolnikov, a se posvečajo tudi vzgoji in poučevanju otrok. Jugoslovanske sestre so prespele iz Zagreba in vodi jih s. Tekla Delak, naš pozdrav!

DRUŠTVENIVESTNIK

I. D. "TABOR"

V Izseljenskem društvu "Tabor" že pridno delujejo godbeni, dramski in šolski odsek, pevski odsek pa se je organiziral preteklo nedeljo in je že začel z vajami. Rojaki nje in rojaki, ki bi se radi vpisali v društvo, naj se zgledajo v društvenih prostorih ul. Luis Viale 1746; prijave se sprejemajo vsak večer in ob nedeljah popoldne. V nedeljo, 19. avgusta, bo društvo imelo svojo prvo prireditev.

JUGOSLOVANSKI KLUB

Jugoslovanski klub priredi dan, s, v soboto, ob 17. uri, v svojih prostorih ul. Florida 621, društveno čajanko.

V nedeljo, dne 12. avgusta, pa se bo vršila v J. K. izredna prireditev za sportno igrišče. Na sporedu bo sabljanje in prosta zabava s plesom. Sodeloval bo "Club Gimnasia y Esgrima" iz Villa del Parque. Svirati bodo Simfonični jazz, ciganski orkester in tipični orkester.

DELO JUGOSLOVANSKEGA PATRONATA

Tekom druge polovice meseca julija so bile zaposlene potom urada Jugoslovanske izseljenske zaštite naslednje osebe:

Pecek Lazar, Krajčić Ante, Waigand

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljšo postreženi. Vsako nedeljo se

PLEŠE

Lepi prostori, pripravljeni za svatbe — Prenosišča \$ 0.70
Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL

Osorio 5085

Anton, Jačić Stevan, Henigmann Leopold in Korošić Fran, mizarji; Marasović Božidar in Pavko Nenand slikarja; Radišić Marko, Tomić Ante in Jančić Peter, težaki; Prijević Ante in Stefaničić Ivan, mehanika.

Patronat ima na razpolago mesta za: 10 mizarjev za železobetone, s plačo od 55 do 65 cent. na uro; 50 težakov za gradnjo železniške proge s plačo od 2.20 do 2.50 pesov na dan in z brezplačno vožnjo de kraja dela; 1 "matrimonio" za v La Plata (žena kuharica, mož peón de cocina) s 60 pesi na mesec, hrano in stanovanje; en deček raznasač (muchacho para mandados) z 20 do 30 pesi na mesec, stanovanjem in hrano; 1 pekar s plačo od 110 do 120 pesov.

Urad Jugoslovanskega patronata se nahaja v ulici Reconquista 268.

Za naše kuharice...

PRIREDETEV V CORDOBI

Jugoslovansko društvo v Córdoba vabi vse Jugoslovance in Jugoslovane iz mesta in okolice na društveno prireditev, ki so bo vršila v soboto, 11. avgusta, v dvorani "Ukrajina", ul. 82, šte. 1533, Barrio Inglés.

Zabava prične ob 8. uri zvečer in bo trajala do ranega jutra. Vstopnina za moške \$ 0.70, ženske brezplačno.

K številni udeležci vljudno vabi Odbor.

J. D. KOSOVO

Jugoslovansko društvo Kosovo v Puerto La Plata poziva vse one izseljence, ki žive v prov. Buenos Aires in imajo kakšen opravke pri oblastih v La Plati, naj se ne obračajo na razne tamošnje špekulante za posredovanje, marveč naj se obrnejo na imenovano društvo, ki jim bo potom svojega odvetnika dalo brezplačne nasvete. Tako bodo na najbolj varen način skrbeli za zaščito svojih interesov.

Odbor.

NOVI PREDPISI ZA DENARNA NAKAZILA

Vlada je objavila pretekli torek dekret, ki določa, da valutna kontrolna komisija odslej ne bo več dejala dovoljenj za denarna nakazila zasebnikov, marveč se bodo te operacije vršile v naprej popolnoma svobodno.

S tem se je razveljavila določba od 15. decembra, spremenjena pozneje koncem maja, glasom katere so zasebniki imeli pravico prositi kontrolno komisijo za dovoljenje, da po ugodnejšem tečaju nekažejo v inozemstvo do 100 pesov na mesec.

Izseljensko društvo "Tabor"

vabi vse naše izseljenke in izseljence na svojo

PRVO PRIREDITEV

ki se bo vršila v nedeljo, 19. avgusta t. l., v dvorani "XX Settembre", ul. Alsina šte. 2832.

S P O R E D :

1. Smetana: Potpuri iz opere "Poljub", za orkestr.
2. Nagovor.
3. Deklamacija.
4. Železnik: "Jutro", mešan zbor.
5. Deklamacija učenke Slov. osnovne šole v Bs. As.
6. Ipavec: "Milada", mešan zbor.

Odmor

7. Schoenherr: "Zemlja", življenjska komedija v treh dejanjih.

Po sporedu prosta zabava in ples. - Začetek ob 16.30.

Vstopnina: \$ 1.—; za člane društva "Tabor": \$ 0.50.

POIZVEDOVANJA

Tukajšnje kr. jugoslovansko poslaništvo prosi naše izseljence, naj mu javijo (na naslov Charcas 1705, Buenos Aires) ako kaj vedo o izseljencih Antonu Burgerju, Ivanu Burgerju in Francu Burgerju, ki so se pred mnogimi leti nastanili v Chacu, nedaleč od Resistencije ("Cal Banitez").

Kr. poslaništvo poziva obenem izseljenca Dušana Paskvalija, naj se javi na zgoraj navedeni naslov.

*

Vsakogar ki bi kaj vedel o izseljencu Matu Subotiću, ki je doma iz Donje Lednice, občina Risan, v Dalmaciji, in ki se je pred leti nahajal v Buenos Airesu, prosimo, naj bi to sporočil našemu uredništvu (Lavalle

341). Za njegov naslov bi rada vedela njegova sestra Petrana, poročena Simeunović, ki živi v Zemunu in ki se je na nas obrnila potom g. direktorja Doma slepih Kralja Aleksandra I., g. V. Ramadanovića. Mato Subotić je sin Marka Subotića in se je tu bavil baje s trgovino.

*

Kdo ve za naslov Franca Furlana iz Goč pri Vipavi in Ivana Murcine iz iste vasi? Prišla sta 1928. leta v Argentini. Prvi je bil lansko leto še v Rosariju pri Zdravku Vovku, pozneje pa ni bilo o njem več glasu. Ivan Murcina pa se že več ko dva leti ni oglasil. Kdor bi kaj vedel, je naprošen, da sporoči uredništvu. Stroški se mu povrnejo. Po imenovanima poizvedujejo starši.

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275 Dock Sud

DOCK SUD

Naša slovanska lekarna

Tu boste lepo postreženi v lastnem jeziku — Krvne analize seča izvršimo brezplačno

C. Facundo Quiroga 1441

Nasproti policijskemu komisarijatu

Krojačnica in trgovina

GORICA

Nudi cenj. rojakom veliko izbero najboljše blaga po zmerenih cenah.

Delo in postrežba prvostna.

Priporoča se

FRAN LEBAN

Avda. del Campo 1080

U. T. 59-3102

Buenos Aires

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović
Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)

zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJSAVE ZA PLAČEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

★ SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD ★

VESTI IZ DOMOVINE

Jugoslovanski pravniki v Sofiji

V prvih dneh julija se je mudila na Bolgarskem večja skupina jugoslovanskih pravnikov, ki so šli v sosedno državo z namenom, da tudi s svoje strani pomorejo okrepiti prijateljske stike med Jugoslavo in Bolgari. V Sofiji so bili prav prisrčno sprejeti in je celo predsednik bolgarske vlade Georgijev priredil njim v čast svečan banket. Imel je ob tej priliki tudi govor, v katerem je naglašal, da je nastopila v odnosih med obema bratskima narodoma nova doba iskrenega sodelovanja, medsebojnega razumevanja in prijateljstva. Vsak dober Slovan mora obžalovati nedavno sosedsko prošlost med Južnimi Slovani; a ta prošlost naj služi kot izkustvo, ki bo v bodoče preprečilo ponovitev žalostnih stvari, ki spadajo v preteklost in ki se ne smejo več povrniti.

Minister Georgijev je pohvalil jugoslovanske pravnike radi njihovih prizadevanj za doseg čim iskrenjšega prijateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo. Mnogo je danes ljudi, toliko na eni, kolikor na drugi strani, ki delajo v istem pravcu, in odgovorni faktorji obeh držav iskreno podpirajo ta stremeljenja.

Proces v Celju

Dne 25. junija je bila pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča razprava proti 8 obtožencem: Arzenšku Viktorju, 20 let, ključavničarju v Štorah in Zahojniku Florjanu, staremu 21 let, tovarniškemu delavcu pri Westnu v Gaberjih zaradi zločinu po čl. 1 in 19 zakona o zaščiti države; dalje Zupanecu Mihaelu, 30 let, tesarskemu mojstru pri Kukovcu na Lavi, Zupanecu Martinu, 60 let, delavcu v Štorah, očetu prejšnjega ter Vašu Ivanu, 45 let, delavcu v Štorah, zaradi zločina po čl. 1 zakona o zaščiti države in Stantetu Petru, 20 let, delavcu na Sp. Hudinji, Dolcherju Alfonzu, 20 let, slušatelju prava v Ljubljani in Oši Ivanu, 20 let, delavcu na Sp. Hudinji, in sicer proti zadnjim trem zaradi čl. 19 zakona o zaščiti države (razobešanje komunistične zastave v Celju v noči od 30. aprila na 1. maj 1934).

Javnost je bila pri razpravi, izključena. Sodba je bila razglašena javno ob 1 popoldne. Obsojeni so bili: Arzenšek Viktor na 2 leti robitve; Zahojnik Florijan na 10 mesecev strogega zapor, Zupane Mihael 6 mesecev strogega zapor, pogojno za 3 leta z ozirom na skesanost priznanje; Zupane Martin, 8 mesecev strogega zapor, Vaš Ivan 4 mesece strogega zapor, Stanje Peter 2 meseca zapor in 120 Din denarne kazni; Dolcher Alfonz 2 meseca zapor, pogojno za dobo 3 let; Ošo Ivan 2 meseca zapor.

Obisk iz Amerike

Koncem junija je prispela v Ljubljano skupina 35 slovenskih izseljencev iz Združenih držav, po večini iz Clevelanda. Prišli so, da si po dolgih letih ogledajo spet stare kraje, nakar se zopet povrnejo v tujino.

Zalosten konec slovenskega pilota

Na letališču v Zagrebu se je dogodila 24. junija težka nesreča, katere žrtev je postal znan slovenski pilot Janko Colnar. Zašel je s svojim letalom v vrtnice, ki ga je tresel ob tla s takšno silo, da je bil takoj mrtev. Truplo ponesrečenega letalca so prepeljali v Ljubljano.

Najstaršo slovenko ugrabila smrt

V Nedelici pri Turnišču je 23. junija umrla Šoemen Orša v starosti nad 100 let. Stara je bila gotovo že 103 leta, trdijo celo, da jih je imela že 106. Imela je sedem otrok, najstarejši je star 82 let. Dva sinova sta umrla na bojišču med svetovno vojno. Pokojna je bila že okrog 60 let vdova. Bolna ni bila nikoli. Alkoholnih pijač se ni branila, posebno žganje ji je dobro teknilo, pa kljub temu je dočakala visoko starost. Videla je skoro brez oči, sluh je bil slab. Imela je že dosti prapravnukov. Pokojna je bila najstarša ženska v Slov. Krajin. Tudi v Sloveniji sploh bo težko kje toliko stara oseba, kakaj 104 leta stara Jera Jelen, ki je tudi bila 60 let vdova, je umrla za veliko noč v Slovenski Bistrici.

Smrt zaradi kačjega pika

V Dol. Lendavi v Prekmurju je umrla Elizabeta Zoman za posledicami kačjega pika. Nesrečno dekle je s svojimi vrstnicami grabilo seno. Naenkrat je začutila na levi nogi strašno bolečino in hip za tem je opazila veliko kačo, ki se je pripravljala na nov pik. V zadnjem trenutku je odskočila proč, kačo pa so kmetje ubili. Dekle so takoj prepeljali k zdravniku v Dolno Lendavo, toda umrla je med prevozom. Zdravnik je mnenja, da je dekle zadela srčna kap od prestrašenega hudega strahu.

Japonci v Jugoslaviji

V iskanju novih trgov za svoje industrijske proizvode, so se Japonci zagledali tudi v Jugoslavijo. Poročali smo že na pr. o tem, da se v Mariboru že prodajajo japonske tkanine, ki vzbujajo pozornost zaradi nizkih cen, in kako v Dubrovniku konkurirajo importirani japo-

ski pridelki z domačimi. Pred nedavnim se je mudila delegacija japonskih trgovcev in industrijalcev v Beogradu ter je navezala stike tudi s tamošnjimi trgovskimi krogi.

Ponarejen kokain so prodajali

Poličjske oblasti v Sloveniji se izsledile družbo prefrigancev, ki so osleparili mnogo ljudi s tem, da so jim prodajali moko in bikarbonat za kokain. Kupčija je morala biti dobra, ko se je toliko ljudi bavilo z njjo. V ljubljanske zapore so namreč spravili doslej 22 takšnih oseb, ki so zapletene v kokainsko afero. O tem modernom strupu čitamo v domovinskih listih, da je "tudi v Ljubljani prav dobro iskano mamilo in ga zlasti uporabljajo mnogo eksaltirane ljubljanske dame"...

Teta iz Amerike

Vojvodina je doživela svojevrstno senzacijo. Državni tožilec v Veliki Kikindi dr. Veko Pandurovič je podeloval ogromno premoženje 200 tisoč dolarjev (okr. 10 milijonov dinarjev) po svoji teti Pavlini Dimič, ki je pred kratkim umrla v Ameriki. Prav toliko kakor on dobi tudi zdravnik dr. Branko Manojlovič v Kemincu, ki je tudi nečak pokojnice. Dr. Pandurovič se bo takoj oženil in z "Grofom Zeppelinom" odletel v Buenos Aires v Južni Ameriki, da prevzame dedščino.

Prometna nesreča

38 letni posestnik Ločičnik Rudolf iz Sv. Petra v Sav. dolini in Matevž Zohar sta se peljala okrog pol 11. zvečer s kolesi iz Sv. Petra proti Dobrteš vasi. Nasproti je privozil neki celjski avtomobil in podrl Ločičnika na tla. Pri karambolu je dobil Ločičnik hude poškodbe. Verjetno je, da mu je počila tudi lobanja. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je pa kmalu umrl.

Strela udarila v cerkev

Žrtev požara, ki ga je zanelila strela, bi kmalu postala najlepša katoliška cerkev v Črni Gori, in sicer cerkev v Podgorici. Strela je udarila ponoči v križ na zvoniku in ga vrgla 20 metrov daleč. Poleg tega je zanelila na zvoniku požar, ki je bil zaradi hudega vetra zelo nevaren. Vendar so orožniki in finančarji s streljanjem kmalu prebudili skoraj vse podgoriško prebivalstvo, ki je s skupnimi napori udušilo požar in tako rešilo svojo cerkev.

VESTI S PRIMORSKEGA

TRIJE IDRIJČANI IZPUŠČENI IZ ZAPOROV

Emigrantsko glasilo "Istra" poroča z datumom 3. julija:

Poročali smo o nenadnih aretacijah ki so se izvršile dne 22. pr. m. v Idriji. Aretiranci so bili takoj odvedeni v goriške zapore, kjer so bili temljito zasliševani in od koder sta se že vrnila brata Didič in trgovec in veleposestnik Ivan Fortič. Ivan Fortič, ki je jugoslovanski državljani, je pod stalnim policijskim nadzorstvom in mora v roku 10 dni zapustiti italijansko ozemlje. Podrobnejših vesti še nimamo. Iz vsega je razvidno, da so se aretacije izvršile samo zato, da so fašistični oblastniki spet lahko vprizorili gonjo proti našim ljudem, ki pa so popolnoma nedolžni. Obenem pa se hočejo na ta način otresti neljubih jim osebnosti in pri njihovih dejanjih. Fortič, ki je še pred kakšnim letom bil lastnik idrijske elektrarne in je moral zaradi pritiska od vseh strani elektrarno prodati, je v Idriji in daleč naokoli znana osebnost. Teško si je predstavljati, kako bo uredil v roku 10 dni svoje obsežne poslovne in družinske zadeve. Fašistični bič pa se nič ne ozira. Pa da vsepriek, samo da uničuje naše gospodarstvo in onemogoča obstoj našemu človeku.

Grozen zločin

V Slovenskem Šancu se je zgodil 7. julija strašen zločin. Ropariji so vdrli ponoči v hišo upokojenega tehnika Gruberovića, ki je bil na glasu kot zelo bogat človek, ter umorili njega, njegovo mlado ženo in sluškinjo. Zločin je odkril priseljani Slovenec Joža Gezenčar, ko je naslednjega jutra šel k Gruberovičevim po opravkih. Policija je ugotovila, da je bilo roparjev več; po njihovi so vdrl v hišo ter v spalnici pobili s sekuro Gruberovića in njegovo ženo, nato pa še dekle, ki je bila najbrž slišala klice napadenih ter prihitela po hodniku, da vidi, kaj se dogaja. Edina pričica strasnega zločina je bila 4 letna nečakinja Gruberovičeve, ki je tisto noč slučajno ostala pri teti. Razbojniki dekletka najbrž niso zapazili. — Izgleda, da so roparji odnesli ves denar, kar ga je bilo v hiši, in izginile so tudi menice, na katere je Gruberovič posojal denar.

KRVAVA BITKA MED ITALIJANSKIMI IN ISTRSKIMI DELAVCI.

Dne 26. junija se je dogodil krvav tepež na cesti, ki se gradi blizu sela Poljane pri Špadičih in ki vodi skozi gozd pri Veprincu in skozi Čičarijo na pot, ki veže Trst z Reko. Pri gradnji te ceste so zaposleni večinoma italijanski delavci, a delalo je tudi nekaj domačinov. Ti domačini pa niso bili prav nič zadovoljni s furlanskim delovodjo, ki je svoje ljudi in Italijane iz starih pokrajin protežiral na škodo Istranov. Posebno so mu zamerali da je Italijane tudi ob slabem vremenu pridržal na delu, domačine pa pošiljal domov. Omenjenega dne je večja skupina istrskih delavcev stopila pred delovodjo s prošnjo, naj bi z vsemi enako postopali in nudil tudi domačinom možnost takšnega zaslužka, da bi vsaj za silo mogli preživljati sebe in svoje družine.

Delovodja pa domačinov ni prijazno sprejel, marveč jih je začel zmerjati in so mu pri tem začeli pomagati tudi laški pritepenci. Ko je eden izmed teh udaril nekega domačina, se je sprožila nevihta. Vnel se je pretep, ki je kmalu postal krvav, ker so se zablskali noži. Sinu domačina Mateja Fiamina je neki Italijan razparal trebuh in umorjen je bil še neki drug Istran. Bilo je še več lahko in težko ranjenih na obeh straneh. Iz Voloske, Matulj in Lovrane so prihiteli karabinerji, ki so pa polovili samo naše ljudi; italijanskega morilca, ki je uporabil nož, so prišli iskat šele pozneje, na zahtevo sodnika, ki vodi preiskavo.

VELIKA AFERA NA REKI

Na Reki je bil aretiran fašistični veljak odvetnik Arich, katerega je bila italijanska vlada postavila za nekakšnega komisarja v tvornico torpedov; njegova naloga je bila pokupiti za italijansko vlado delnice te tovarne, ki so bile večinoma v rokah tujih državljanov. Ker so začeli prihajati v Rim razne pritožbe glede Arichevega poslovanja, je vlada poslala na Reko nadzornika, ki je kmalu ugotovil, da je odvetnik sleparil na debelo. Denar, namenjen tujim državljanom, ki so bili odstopili svoje delnice, je kratkomalo pridržal zase, poleg tega pa je še olajšal penzijski fond tovarne za približno poldrug milijon lir.

Odvetnik Arich je bil hud fašist in ima za sabo že precej pisano zgodovino. Bil je svoj čas duhovnik, a je zapustil duhovniški stan, ker se je bil zaljubil. Da je mogel dobiti od Vatikana potrebno dovoljenje, da se poroči v cerkvi, je baje samega Mussolinija zaprosil za posredovanje, nakar je bila njegova prošnja uslišana. Že takrat so na Reki mnogo govorili o njem. Sedaj pa bo gotovo še bolj zaslovel radi omenjene afere, katere glavni "junak" je.

V zadevo je zapleten tudi znani reški fašist in advokat ter bivši mestni načelnik dr. Bellasich.

V REŠKI LADJEDELNICI

Pred nedavnim so v reški ladjedelnici spet odpustili celo vrsto delavcev in uradnikov. Sedaj je tam zaposlenih vsega skupaj kakšnih 250 oseb, dočim jih je še pred par leti delalo okrog 2.000.

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO CUTITE, DA VAM ZDRAVJE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

Iz Podgore

Podgora je bila nekdanj eno naših največjih industrijskih krajev. Zlasti so povzdigovale njen pomen velike Brunnerjeve tovarne. Danes pa preživlja ta kraj, kot vsi industrijski, največjo krizo in v tovarnah vlada popoln zastoj. Stroji v tekstilnih tovarnah, ki so bile nekdanj last Brunnerja, že nekaj let skoro popolnoma počivajo. Ko je Brunner prodal svoje podjetje, mu je sledilo še več lastnikov, toda nihče ni mogel vzdržati podjetja na nekdanji višini in ga rešiti pred propastjo. V letih najboljše konjunktore (1923-24) je tovarna zaposlila do 10.000 ljudi. Bili so tu zaposleni ne le domačini, ampak tudi mnogi iz Vipavske doline, Brd, Krasa, zlasti pa iz Furlanije in to posebno po vojni. V zadnjem času pa se je priselilo mnogo delavcev iz Italije. Danes je v tovarni zaposlenih morda še kak tisoč delavcev in delavk, ki praznujejo večji del tedna in se v delu izmenjujejo. Dela kvečjemu vsak dva do tri dni v tednu, z najskromnejšim zaslužkom, ki navadno ne znaša za teden dni več kot 60 lir. Med zaposlenimi, ki so večinoma Italijani in Furlani, je le malo domačinov. Nekaj delavcev je tako srečnih, da lahko delajo tudi po cel teden s celo in neokrnjeno plačo. Ti pa so si in si morajo pridobivati posebnih zaslug za fašistično organizacijo, ki obstojajo zlasti v tem, da denuncirajo tovariše.

V večjih azilih, ki jih je dal zgraditi Brunner za delavke, je danes nastanjeno vojaštvo, a ko da so ti spremenjeni kratkoma v kasarne. Po znanem dekretu Mussolinija je prepovedano zapirati kakršnekoli obrate, tudi take, ki so pasivni; če ne morejo posloovati, morajo napovedati konkurz. V zadnjem času krožijo zato govori ce, da je prišla tekstilna tovarna v državno upravo, na mesto da bi se izvedel konkurz. Sklepajo zlasti iz tega, ker je tovarna dobila večja naročila za vojsko in se je obrat malenkostno zboljšal. To zboljšanje pa je bilo tako nezadovoljno, da se danes, ko že tudi tega ni več, o tem niti ne splača govoriti. Armada brezposelnih, ki je prizadeta radi neobratovanja podvornskih tovarn, s strahom zre v bodočnost in brez upa pričakuje rešitve. Ni čuda, da tak položaj ustvarja med delavstvom in med vsemi prizadetimi največje nerazpoloženje napram sedanje mu režimu.

OSLAVSKI MAVZOIEJ

Že iz Gorice se opazi med briškimi gričevjem ogromno stavbišče, ki se prav posebno izraža s svojo sivo barvo iz ostale zelene okolice. Kot pravijo, bo ta stavba služila v počitek padlim vojakom, katerih pokopališča so sedaj posejana po vsej goriški deželi. Mavzolej bo ogromen. V višino bo segal do 60 m, v obsegu pa meri par sto metrov. Da so dobili primerno podstavo, so morali razkopati visok grič. Delo bo stalo milijonov in nehoti se vsakemu vsili vprašanje, če je v resnici italijanska vlada odredila tako velike stroške samo v počastitev padlim. Kakor pa smo zvedeli, dasi je dostop strogo prepovedan, merilo zidovi 6 m v širokosti. Tako bo ta spomenik prav izvrstno služil kot utrdba v slučaju vojne.

PRVA SLOVENSKA KOLEKTIVNA DRAMA

I. CANKAR - F. DELAK:

HLAPEC JERNEJ IN NJEGOVA PRAVICA

Kot smo že javili v stolpcih Novega lista, uprizori Ljudski oder v soboto, 25. avgusta, ob 9. uri zvečer, v dvorani "Garibaldi", ul. Sarmiento 2419, prvo slovensko kolektivno dramo "Hlapec Jernej in njegova pravica".

Morda se bo komu čudno zdelo, da se ta drama uprizori na soboto zvečer, ko je vendar naše tukajšnje slovensko občinstvo navajeno, da se igre uprizarjajo ob nedeljah popoldne. Toda "Hlapec Jernej" zahteva popolno temo v dvorani; drama se igra brez presledka do konca in posamezna dejanja oziroma slike vežejo diapozitivi, risbe in pisane vločke, ki gledalcu že v naprej povedo, kaj predstavlja naslednja slika.

Oobor in dramatični odsek Ljudskega odra sta si naredila veliko breme, ker je drama zelo težka in zahteva njena uprizoritev tudi mnogo tehničnih priprav, kar je seveda v zvezi z velikimi stroški.

"Hlapec Jernej" je drama človeka, ki je vse svoje življenje dni garal in se mučil, da ustvari bogatstvo, in ki na stara leta, ko so mu moči opešale, vidi, da ne more žeti onih sadov, ki jih je njegovo delo obrodilo: sadovi so gospodarjevi — tako je zapisano. Hlapec Jernej se ne more sprijazniti s to postavo, pa nastopi svoj križev pot v iskanju pravice. — Pravice pa ne najde in zato sklene odpraviti krivico s tem, da uniči sad svojega dela.

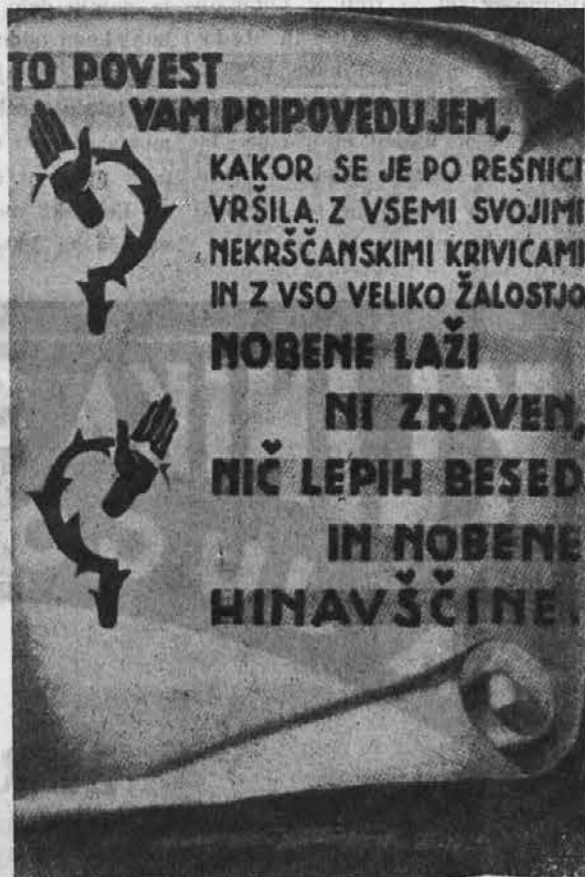
Konec je presenetljiv, ker je umetniški. Če bi bila ta Cankarjeva

ustvaritev tendenčna, bi gotovo končala z zmago tlačenege nad zatiralcem. Življenje pa je globlje in zagonetnejše, pot borbe zadeva ob

ovire, ob človeško naravo samo, in ne more v ravni črti dalje: Jernej je osleparjen za pravico; a tudi njegovo dejanje — požig, je moment, ob katerem se moramo zamisliti in ki res zapusti precej mešane občutke: ali je to zadovoljiva rešitev, ali pa je le do skrajnosti pretiran obup? V takšnih okoliščinah, v kakršnih je živel Cankarjev Jernej, in pri značaju, kakršen je bil Cankar sam, konec ni mogel biti tako lahkostno jase, da ne bi dopuščal kakšnega dvoma ali vsaj vzbujal razmišljanja. Cankar nam je s svojim "Hlapecem" hotel podati življenje, kakršno je, na pa programa.

Da je "Hlapec Jernej" v Delakovi dramatičiji zelo učinkovit, o tem pričajo uprizoritve v Ljubljani in drugod in tudi navdušene kritike, ki jih je priobčil jugoslovanski tisk vseh tendenc:

"Delavska politika" je pisala 1. 1932:

TO POVEST
VAM PRIPOVEDUJEM.
KAKOR SE JE PO RESNICI
VRŠILA Z VSEMI SVOJIMI
NEKRŠČANSKIMI KRIVICAMI
IN Z VSO VELIKO ŽALOSTJO
NOBENE LAŽI
NI ZRAVEN,
NIČ LEPIH BESED
IN NOBENE
HINAVŠČINE.

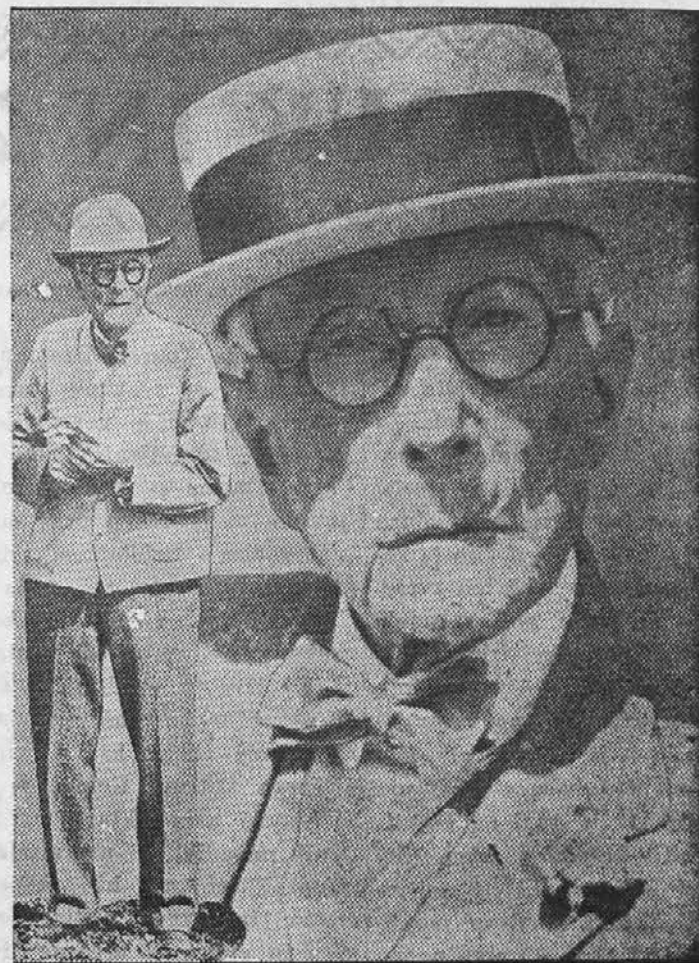
OPROSTILI SO JIH

Poročali smo že o obsodbi piskih fantov radi pretepa s šempeterskim komisarjem Belluomom ter da je sodišče obsodilo sedem fantov na zapor od 3 do 14 mesecev. Fantje pa so potom svojih odvetnikov vložili priziv in vzklicno sodišče je vse obtožence oprostilo razen Ivana Vrha; uvidelo je marveč, da je komisar sam zakrivil napad s svojim izzivanjem. Naborniki so že odpotovali na svoja mesta, da odslužijo vojake. Gostilni Penko v St. Petru, kjer se je pretep izvršil, je oblast spet vrnila koncesijo.

Ta vest je vsekakor nekaj nenavadnega za naše kraje, ki spadajo pod Italijo.

"Delaku se je posrečilo, da je iz povesti izluščil pravo jedro, veliko vsečloveško idejo, ki je bistvo Cankarjeve povesti, da namreč samo delo ustvarja vrednost in da vsa vrednost po pravici pripada delu. Dejanje pa predločuje, da ta ideja, v družabni organizaciji, v kateri je živel Jernej, ni mogla priti do veljave. Jernej je zaman iskal pravice pri županu, pri sodniku, pri cesarju in nazadnje tudi pri božjem namestniku."

Juž Kozak, eden izmed naših najboljših pisateljev, je pisal v "Jutru": "Delak je izluščil iz Cankarjevega dela borbenega Jerneja. Maršakaj se skriva v Cankarjevem "Hlapcu", kar bi utegnili centralno osebnost drugače osvetliti, kakor jo je pokazal Delak, toda osrednje ideje Jernejevega pota za pravico ni mogoče utajiti in Delak jo je mogočno upodobil. Sugestivni izraz kolektivnega človeka je zajel občinstvo z dinamično močjo in prebudil v dušah veliko etično idejo. Morda kaže čas, da je Cankarjeva instutivna (bilj) zaslušana ko spoznana) ideja napoved nove oblike družabnega ustroja, človeškega čustvovanja in mišljenja.

"Petrolejski kralj" Rockefeller je že 95 let star.

"Krik človeka je našel v kolektivni drami svoj izraz. Jernej ne govori več sam, z njim govore vsi, ki so ga občutili in doživljali. Gospodarka je le ena v različnih podobah. Na pesti si stojita človeštvo, ki se upira, in človeštvo, ki si po vseh razumskih zakonih lasti pravico zase."

V "Svobodi" je pisal A. Cerkvenik: "Bistvo delavske režije je preprosta jasnost. "Hlapec Jernej" ni samo zgodba posameznika, marveč je krik množic. — Ves čas dogajanja je scena enaka. Obleka, oblika — vse je nevažno. Važno je samo bistvo, borba med krivico in pravico. Barva je samo diskretna pesem scene, ki poudarja posamezne stopnje v borbi: srd. hrepenenje, molitev, bes... obup.

"Na odru so samo trije igralci: hlapec (zbor, Jernej), gospodar

(isti igralec predstavlja namenoma župana, sodnika, župnika) in nezavedni hlapec (študent, cinik, anarhist, intelektualni obupanec)."

O uprizoritvi v Mariboru:

"...Včasih je bil pritisk teh silnih igralcev in tistih par deklic, ki so vendarle dajale celoti posebno noto, še globlje in svetlejšo, tolik, da so si ljudje v temi zasenčili oči in se morali duševno odpočiti, da so mogli sprejemati nove vtise. Samo enkrat so se oddahnili vsi; pri četrti sliki, edinem liričnem odmoru, ko je pričela iz višine drobna deklica s svojim nežnim, pojočim glasom: "Oče naš...", rahlo, proseče, pesem in molitev obenem, ki je razrasla šele v zboru zopet v močnejšega Jeneja, ki svoje pravice ne prosi, ampak jo zahteva."

Režiser.

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI
TER IGRIŠČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

Todo el mundo debe conocer al

SASTRE DEL SOTANO

donde un peso vale dos
Trajes, sobretodos y perramus
desde \$ 45. Hechuras desde \$ 27

TUCUMAN 449

Descuento del 5 o/o presentando
este aviso.

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de
Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2538 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

POZOR!

KROJAČNICA NA PATERNALU
(nasproti postaje)

ŠAURIN in NANUT

KROJAŠKA MOJSTRA

se priporočata cenjenim rojakom

Najboljše blago. Solidno delo in nizke cene. Zadnje novosti.
WARNES 2191 BUENOS AIRES

U. T. 59 (Paternal) 4271

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724

BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE
IN ZA DRUŽINE PROVRSTNA POSTEREŽBA
IN ZMERNE CENE.

ZA POUK IN ZABAVO

KITAJSKO ZDRAVLJENJE

Akupunkturo porabljajo Kitajci za zdravljenje raznih bolezni že tisočletja. S tanko kovinasto iglo napravijo čisto lahke obode v telo. Za to porabljajo najrjajši zlato ali srebrno iglo; kajti kitajski modroslovci trdijo, da izvira zlato iz solnce in srebro iz lune in da nosijo te kovine v sebi posebno moč teh zvezd.

Mesto, v katerega naj zabodejo iglo, je treba natančno izbrati. Kitajci so izbral: za to 450 različnih točk, ki so razdeljene po vsem telesu; izmed teh je 388 glavnih. Globina in trajanje uboda sta odvisna od vrste bolezni in tudi od konstitucije in bitja bolnikove srčne žile. Ugotovitev točke, na kateri naj se izvrši akupunktura, zahteva posebno spretnost. Treba je natančno poznati bolnika in natančno vedeti za njegovo bolezen in prav natančno premeriti razdaljo med raznimi točkami. Tako piše dr. E. Pettidi v pariškem listu "Je sais tout". Včasih ožgejo nastalo ranico, in sicer tako, da sežgejo na njej posebno zelišče. To imenujejo "moxibustion". Ta ne povzroča nikakih bolečin.

Akupunkturo in moxibustion so nekdaj znali v Evropi samo po pripovedovanju potnikov, ki so prihajali s Kitajskega. Holandski zdravnik Viljem ten Rhyne, ki je dolgo proučeval akupunkturo na Kitajskem in se je prepričal o njeni učinkovitosti, se je leta 1683 vrnil v London in napisal obsežno delo o tem vprašanju.

V začetku 18. stoletja je Italijan Valsava zdravil z akupunkturo obrazne in zobne nevralgije. Poslej so uporabljali to metodo mnogi zdravniki na Angleškem, kakor Churchill in Finch, Feliks Vicq d'Azyr na Francoskem. Posebno se je v tem pogledu udejstvoval Berlioz, oče slavnega skladatelja. Leta 1816 je izdal svoje spomine in v njih mojstrsko opisal to zdravilno metodo. Prof. Cloquet je končno leta 1826 spisal temeljito delo o akupunkturi in ji pripomogel do popolnega uveljavljanja. Po njegovem mnenju je akupunktura ena izmed najučinkovitejših zdravilnih metod. Uporabljamo jo lahko pri mnogih boleznih, ko so že vsa druga zdravila odpovedala. Učinek je tako nagel, da so mnogi pričeli govoriti o čudežu. To je seveda pretirano.

Ta metoda ima to prednost, da je učinek nagel in da bolnik ne trpi. Cloquet in njegov učenec dr. Dant sta menila, da učinkuje akupunktura z živalsko električnostjo. Dr. Pelletan je to teorijo ovrge. Pridružil se je Berliozu, ki trdi, da vboj razdraži živce in jim podeli moč, ki lajša bolečine. Če zabodemo

iglo v meso, mora nujno zadeti ob živčevje.

Haime de Tours, Bretonneau in Troseau, ki so z akupunkturo zdravili revmatizem in nevralgijo, trdijo, da je zdravljenje imelo uspeh. Pisca samemu se kljub raznim poskusom ni posrečilo priti do določene sodbje o fiziološkem učinku akupunkture. Prepričan je, da obstaja njen učinek v živčni reakciji, ki nastopi daleč proč od mesta, kjer je bil izvršen vbodljaj. Znano ni, ali se učinek prenaša po simpatičnem živcu ali po kaki drugi poti živčnega sistema. Gotovo je le, da so uspehi akupunkture pri revmatičnih napadih, pri nevralgijah, migreni, išiasu, naduhi, nespečnosti, omotici in krvnem pritisku, srčnem krču in epilepsiji presenetljivi.

IZREDNI MOŽJE

Učenjaki navajajo, da je na svetu več stotin jezikov. Vsi ti jeziki kažejo neko sorodnost, ki priča o skupnosti človeškega rodu. Tudi dejstvo, da se rodijo ljudje, ki se z nenavadno lahkoto naučijo izredno mnogo jezikov, priča, da imajo vsi jeziki nekaj skupnega. Splošno se ljudje ne brigajo posebno, da bi se naučili tuje jezike temeljito.

Še danes je znano ime italijanskega jezikoslovca Josipa Mezzofantija, ki je živel od leta 1774 do leta 1849. Zanesljiva poročila pravijo, da je obvladal 50 jezikov; pri tem niso vsota narečja, kakor n. pr. "Plattdeutsch". Še drugih 12 jezikov je znal brati. Bil je tudi izredno p previden. Nikdar ni zapustil svoje domovine, čeprav so ga vabili v Pariz in na Dunaj. V 18. in 19. stoletju so prihajali v njegovo rojstno mesto Bologno številni vojaki iz oddaljenih krajev. Mladi duhovnik Mezzofanti jih je rad spovedoval v njihovem materinskem jeziku. Mezzofanti je dolgo poučeval na vseučilišču v Bologni. Ko je bil leta 1795 posvečen v duhovnika, je obvladal že 10 jezikov, med temi tudi koptškega, ki je silno težak. Posebno se je rad zabaval z raznimi narečji stare in nove grščine. Veliki ruski vojskovodja Suvorov in cesar Nikolaj I. (1845) sta se čudila njegovemu izrednemu znanju ruskega in poljskega jezika. K njemu so prihajali tudi ugledni Angleži, med njimi lord Byron, ki se ni mogel prečuditi, kako krasno je Mezzofanti govoril angleško. Mezzofanti je postal knjižničar vatikanske knjižnice. Leta 1838 je postal kardinal. Nemška rodovina Gabelentz je tudi dala dva izredna moža, ki sta obla-

dala veliko število jezikov. Hans Conon von der Gabelentz je znal okoli 80 jezikov in narečij. Razpravo o pomenu pasiva je napisal, naraščajoč se na pomen pasiva, v 200 jezikih. Gabelentz je prvi znanstveno obdelal jezike Mordvinov, Černisov in Čurasev.

Njegov sin Georg von der Gabelentz, ki je živel od leta 1848 do 1893, je sledil očetu po poti učenja jezikov. Postal je profesor na vseučilišču v Berlinu, in sicer za kitajščino. Spisal je več kitajskih slovnice. Imel je izreden dar kombinacije.

Reinhold Rost (1822—1896) je dolgo let poučeval na misijonski šoli St. Augustine College kot učitelj osmih orientalskih jezikov. Poleg tega je poučeval holandsko in portugalsko. Pozneje je postal knjižničar slavne knjižnice Britskega muzeja. Med drugimi jeziki je znal kitajskega, koreanskega, tibetanskega, siamskega, malajsko-polineškega, nadalje sanskrit, tamilščino, hebrejščino, arabščino in turščino. Poleg tega je obvladal več jezikov, ki jih govorijo v vzhodni Indiji.

Dr. Juri Sauerwein (1831—1904) je bil doma iz Hannoverja. Ta mož je pesnil v 22 jezikih. Neprestano je hrepenel po svobodi, zato ni našel nikjer miru. Bil je nekaj časa na vseučiliški knjižnici v Göttingenu. Sveto pismo nove zaveze je prevedel v holgarščino, ruščino, armenščino in endogansko. Nato se ga poslali v Alžir, kjer je prevedel sveto pismo v kabilščino. Živel je tudi v Londonu in se tam naučil kitajščine in hindostanščine. Prišel je na Finsko, v Estonijo in Rusijo. Nato je živel v Abesiniji, kjer se je naučil etiopščino. To mu še ni bilo zadosti. Obiskal je Venede, Litavce in Norvežane ter študiral njihove jezike in navade.

Leta 1830 je umrl Emel Krebs, vseučiliški profesor v Berlinu. Jezika Baskov se je naučil v treh mesecih. 24 let je delal v Pekingu, kjer je bil tolmač kitajskega jezika. Imel je nenavaden spomin in izvrstno uho, kateremu ni ušel noben zvok. Znal je 68 jezikov, bavil pa se je s 110 jezik.

NAJDROBNEJŠA KNJIGA

Šodog(b shrd shrd shrd shrd shrd) Znamenita knjižnica v Oxfordu je prejela najdrobnejšo knjigo na svetu. Njeno vsebino tvori angleški prevod pesmi perzijskega klasika Omarja Hayama. Knjiga je natisnjena v Ameriki v Massachusettsu. Vezana je v rdeči safijan in meri 0,65 cm višine, 0,16 cm debelosti ter ima 34 strani. Stavci so imeli s knjigo toliko posla, da so delali samo pozno ponoči, kadar počivajo stroji v tiskarni in tudi cestni promet. Potrebovali so popolno tišino brez treslajev. Seveda je potrebna za čitanje knjige močna povečevalna leča.

ZA RAZŠIRJENJA LETALSTVA

Letalski oddelek trgovskega ministrstva v Združenih državah je poslal okrožnico 30.000 ljudem, o katerih je bilo poučeno, da se zanimajo za letalstvo. Okrožnica je imela namen, da bi ugotovila, koliko ljudi bi se zanimalo za letalo, ki bi bilo zelo poceni. Ministrstvo je najprej prejelo 18.000 odgovorov. Izmed teh je 10 tisoč ljudi izjavilo, da bi takoj kupili takšno letalo. Ti so poslali novih 57.000 naslovov Američanom, ki bi se tudi zanimali za takšno letalo. Nato je trgovsko ministrstvo dalo ukaz, naj se zgradi "ljudsko letalo". V ta namen je nakazalo pol milijona dolarjev. Poseben odbor naj bi proučil vprašanje. Država je poleg tega pričela graditi 700 novih letališč. Tako je dobilo delo 70.000 ljudi. Ravnatelj letalskega oddelka v trgovskem ministrstvu je izjavil, da bo stalo ljudsko letalo okoli 700 dolarjev. Letalo bo mogoče kupiti za tako nizko ceno, kot v primeru, da se zgradi kar v masi. Letalski motor je mogoče napraviti že za 100—150 dolarjev.

Iz življenja severno-ameriških rojakov

Župnik škur umrl

V Pittsburgu je umrl 16. pr. m. tudi po Primorskem dobro znani župnik Jožef Škur, doma iz Beneške Slovenije. V Ameriko je prišel 1914. leta in je tam služboval v raznih ameriških državah. Od 1924 dalje je živel v Pittsburgu, kjer ga je čakala smrt. Zadela ga je kap. Bil je splošno priljubljen pri vseh slovenskih izseljencih.

Odvetnik Clyne obsojen

Odvetnik Clyne, ki je v Clevelandu povozil, kakor smo poročali, 53 letno Slovenko Marijo Kavačič, je bil 25. pr. m. obsojen. Zagovornik pa je vložil priziv.

Slovenska pustolovka izginila.

Dne 14. junija se je imela vršiti obravnava radi sleparije proti Frančiški Tavčarjevi, ker je s ponarejenim čekom dvignila, kakor smo že javili, precejšnjo vsoto denarja. — "Milijonarka" pa k obravnavi ni prišla in je radi tega zapadla kavčiča od 2.500 dolarjev, ki so jo bili zanjo položili njeni prijatelji. Kavčičeva je izginila brez sledu in mnijo, da je pobegnila v Mehiko.

Nenavadna smrt je doletela Antona Aničiča v Chicagu. Otroci so pozno zvečer igrali na cesti pod njegovim oknom z žogo in ker jih drugače ni mogel prepoditi, je vzel kladivo, stopil na okno ter zamahnil proti elektriški žarnici, da bi jo razbil. Nesreča je pa hotela, da se je dotaknil tokovodne žice in ga je tok na mestu ubil.

Z motorjem je zavozil v drug avto 31 letni Ivan Debevec iz Waukegan, in sicer s tako silo, da je zlezel na tlak in kmalu podlegel dobljenim poškodbam.

Vlak je povozil v Alliance, Ohio, 30 letnega rojaka Franca Znidaršiča iz Nadaljnega sela pri Št. Petru na Pivki.

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

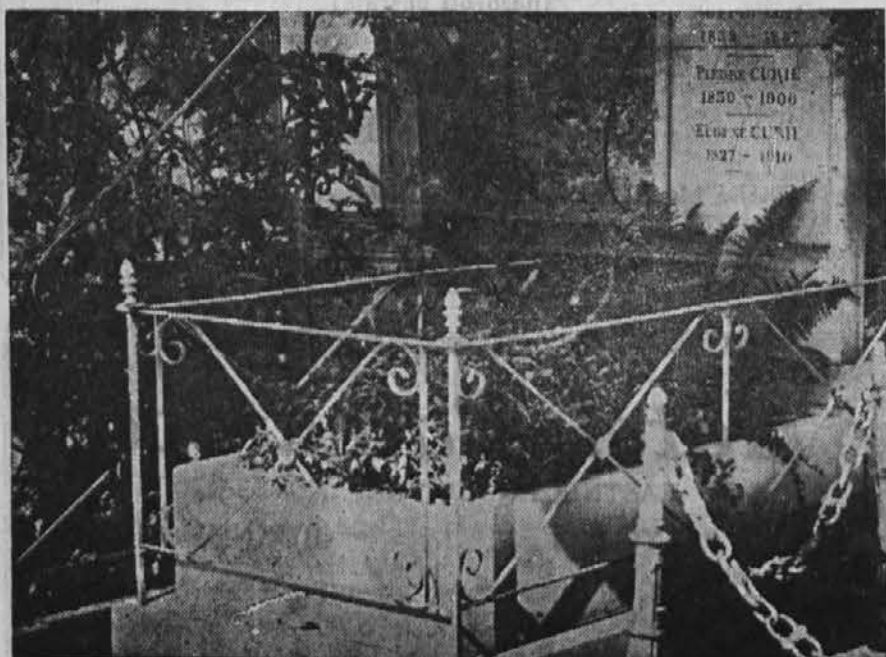
ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLÉNORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolezni.
KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — oslabelost
SRCE. Srčne napake — hibe.
ZELODEC. Čreva — kislina — jetra.
Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku u niverze na Dunaju.
KOSTNE BOLEZNI. Sušica.
REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.
GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.
ZENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)
OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.
NERVOZA Glavobol.
Žarki X — Diatermija — Žarki ultravioletoas
LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaji.
Lastni sanatoriji z nizkimi čenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želoec, maternica, spolovilo
GOVORIMO SLOVENSKO
Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017
ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

Grob poljske učenjakinje Marije Skłodovske (Mme. Curie)

ŽENSKI KOTIČEK

DESET ZAPOVEDI ZA ŽENSKO LEPOTO

Ameriški strokovnjak za žensko lepoto Karol je objavil deset zapovedi, o katerih pravi, da bi si jih morala dobro zapomniti ter se po njih ravnavati vsaka ženska. Tako-le uči ta ameriški specialist:

1. Ne podcenjuj in ne prece-
njuj svoje lepote. 2. Ne zabavaj
se preveč, nič ne uničuje zdra-
vja in lepote v takšni meri ka-
kor prevelika zabaveželjnost. 3.
Bodi zmerna v jedi in pijaci.
4. Ne poroči se prezgodaj. Ma-
terinske in gospodinjske dolž-
nosti so za mlad organizem pre-
težke. 5. Izogibaj se tobaka in
alkohola. 6. Ne poslušaj prilizo-
vanja. Samozavest je često so-
vražnik lepote. 7. Ne gojij pre-
več sporta, ki premočno razvija
mišičevje in jemlje ženskemu
telesu nežno harmonično linijo.
8. Ne obupaj, ko pride starost,
staraj se z dostojanstvom in ne
delaj se smešno. S 40. letom ne
želi veljati za 18-letno. 9. Ne-

Angležinja Madeline Slade, Ghan-
dijeva učenka, se je pred nedavnim
povrnila v domovino, kjer hoče de-
lati propagando za mahatmo.

barvaj si las. Skrbi zanje, a pre-
puščaj barvanje naravi, ki sa-
ma najbolje ve, kaj ti pristoji.
10. Ne šminkaj se.

SLADKOR IN ZDRAVJE

Mnogo je mater, ki dajejo otrokom
sladkorja, kolikor ga poželijo. Slad-
kor ima brez dvoma mnogo hranilnih
snovi, toda najnovejša raziskovanja
so dokazala, da je pretirano uživanje
sladkorja otrok škodljivo. Že sloveči
raziskovalec prehrane Hindhede je
opozoril, da je uživanje čistega slad-
korja brez potrebnih primesi, kakor
so na pr. vitamini, nevarno. Že pre-
prosto ljudstvo pripisuje izpadanje
zob in las prevelikemu uživanju slad-
korja. Zato je japonskega zdravnika
dr. A. Kataseja toliko bolj mikolo, da
pride do dna temu vprašanju.

S pomočjo svojih 40 učencev se je
lotil raziskovanja na živalih in lju-
deh. Prišel je do mičnih zaključkov.
Sodelovali so tudi učenjaki Yamaka-
ni, Fuzisawa in Suzuki. Ti so skupno
dognali, da je na pr. domači zajec,
ki je užival tri desetine grama slad-
korja na vsak kilogram svoje telesne
teže, pokazal prve znake obolenosti na
kosteh in zobeh. To se ni pokazalo sa-
mo pri uživanju čistega rafiniranega
trsnega sladkorja, temveč tudi pri
uživanju groznega sladkorja. Če so
ljudje prav tako občutljivi kakor ži-

Vечно mlada Mistinguett prodaja slike na neki dobrodelni prireditvi

★ ★ ★ ★ ★
vali, potem bi otrok od petega do še-
tega leta prenesel dnevno samo šest
gramov sladkorja. Japonski izveden-
ci so mnenja, da je prav pretirano u-
živanje sladkorja krivo, da so otroci
v velikih japonskih mestih tako šib-
ki. To velja toliko bolj za otroke v
velikih ameriških mestih, kjer znaša
dnevna uporaba sladkorja 100 funtov
na glavo. Nasprotno pa se pojavi v
notranji Kitajski, kjer uživajo otroci
kvečjemu po šest gramov sladkorja na
dan, prav malo kostnih in zobnih bo-
lezni. Dr. Katase je tudi ugotovil, da
je mogoče preprečiti kvarne vplive
sladkorja na ta način, da dajemo o-
troku v istem času hrano, bogato vi-
salate in druge zelenjave, so sladkor
taminov. Če je dajal zajcem mnogo
prav lahko prenašali. Odrasle živali
mnogo lažje prenašajo tudi velike ko-
ličine sladkorja. Po vsem tem bi o-
draslemu človeku ne bil sladkor tako
škodljiv.

Migljai za hišne gospodinje

Saje vsebujejo dušik in so zato
izvrstno gnojilo za vrt. Potrosimo
jih po že poravnanih gredah in jih
plitko podkapljemo. Lahko jih tu-
di stresemo v vrečo, ki jo potopimo
v vodo. Tako naj stoji voda dva
dni, nakar tekočino lahko upora-
bljamo kot tekoče gnojilo. Po sajan
vse listnate rastline lepše zelene. Z
njimi tudi preganjamo bolhače. Na-
tresemo jih okrog vsake rastline ne-
kaj, in sicer zjutraj ob rosi, da jih
veter ne raznese.

★ ★ ★ ★ ★

Miss Doris Duke, ki jo imajo v Ze-
dinjenih državah za "najbogatejšo
dekle na svetu"

IZKUŠENA SLOV. BABICA
diplomirana v Pragi in Ba. Airesu ter
specializirana za vse ženske bolezni. Da-
ljuje že 25 let, biva babica v bolnišnici
J. Fernández
Filomena Beneš Bilek
Calle Lima 1217, 3 kvadre od Plaza
Constitución — U. T. 23 (B. Ord.) 2339

IZ BUENOSAIREŠKE KRONIKE

USODNA ZMOTA

Josip Linkus, star 29 let, stanu-
joč v ulici Manuela Pedraza 5894,
Litvanec, je bil nekaj bolan, pa je
poslal svojo ženo v lekarno kupit
zdravila. Žena pa menda ni prav
povedala in so ji dali v lekarni
strup na mesto zdravila. Mož je ta
strup zavžil in čez par minut je
bil že mrtev. Oblasti so uvedle pre-
iskavo.

TEŽKA NESREČA NA DELU

Luis Volza, star 54 let, ter Este-
ban Lamothe, star 49 let, sta popra-
vljala v soboto, nekaj po 12 uri,
galpón v ul. Gascón 109. Cementna
streha, na kateri sta stala, se je
vdrila pod njima in sta radi tega
padla z višine 5 metrov. Pobila sta
se pri tem tako, da je Valza kmalu
izdihnil, o njegovem tovarišu pa
zdravniki dvomi, da bo okrevl.

SAMOMOR

Trgovca Amleto Migliorini, star
42 let, si je v torek popoldne, v to-
varni likerjev ul. Victoria 2889, s
strelom v usta vzel življenje. Našli
so pri njem pismo, v katerem pravi,
da je obupal radi velike mizeri-
je, v kateri se nahaja. Prosil je,
naj bi ne obvestili njegovih sorod-
nikov, ki živijo v Italiji, ter da naj
njegovo truplo sežgejo, pepel pa
vržejo v reko.

NESREČEN PADEC

V ulici Del Temple, na višini 2665
se je v četrtek igralo več otrok. Ju-
lio Hermida, star 31 let, jih je po-
dil, pa je pri teku tako nesrečno
padel na sence, da je na mestu ob-
ležal mrtev.

POD VLAK

Vlak pacifične železnice je v so-
boto opoldne povozil na višini uli-
ce Leiva 35 letnega Angela Brinni-
ja, ko je hotel preko tračnic. Bil je
tako mrtev.

Takšna nesreča se je pripetila tu-
di v ponedeljek na višini ulice O-
laya, kjer je vlak iste družbe povo-
zil 45 letnega Francisca Caroneja.
Tudi ta je bil takoj mrtev.

Istega dne je vlak vzhodne želez-
nice do smrti povozil, blizu ul. Zu-
viria, 29 letno deklo Liborio Gar-
cía.

NAROČITE SE NA "Novi list"

DIPLOMIRANA

Krojačnica Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA
štev 4973

Tu boste našli najbolj-
šo postrežbo, dobro iz-
bero angleškega in če-
škega sukna ter soli-
dne cene.

Prvovrstno delo

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES
U. T. 44 Juncal 5207

Oddajajo se lepe zračne sobe z
zdravo in domačo hrano od \$ 2.—
dalje.

POSTREŽBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se pri-
poroča

E. KRAVANJA

SPOLNE BOLEZNI

Zdravimo kapavico, sifilis, kožne in krvne bolezni ter živčno in spolno slabost
Razpolagamo z najmodernejšimi zdravstvenimi pripomočki in najnovejšimi napravami.

DIATERMIJA — X-ZARKI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI — LABORATORIJ ZA ANALIZE

Konzultacije brezplačno

HITRO IN SIGURNO ZDRAVLJENJE BREZ BOLEČIN

POSEBEN ODDELEK ZA ŽENSKO

Vodijo ga specializirani zdravniki in babice — Pod ugodnimi pogoji sprejemamo bolnice v popol-
no oskrbo. — Hitro zdravljenje nerednega čiščenja.

SAMO 40 PESOV

stane popolno zdravljenje kapavice

Zdravimo tudi na tedenske obroke od \$ 5.—

Gran Instituto Médico Abasto

3284 - CORRIENTES - 3284

II. nadstropje

Specializirani zdravniki, diplomirani na tujakšnjih in na inozemskih univerzah sprejemajo
od 10. do 12. in od 15. do 21. ure.

Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure.

DARUJEM

povečano slike v barvah za vsake 6 fotografij, ki stanejo od \$ 3 dalje. Naš
atelj je odprt tudi ob nedeljah in praznikih

JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"

Sava Jovanović — San Martín 608, Buenos Aires

PRAZGODOVINSKI PRITLIKAVCI

Arheološka ekspedicija pod vodstvom mehiškega raziskovalca prof. Everarda Gamiza je v skoraj nepristopnem gorskem ozemlju Mezquiske doline v državi Durango odkrila sledove visoke prazgodovinske kulture, latere nositelji so bili pritlikavi rodovi. Iz mumij, ostankov hiš in orodja je sklepali, da je to plemo merilo v višino komaj 80 cm, njegove trdno zgrajene hiše pa so bile 1 m visoke.

Ti prazgodovinski pritlikavci so dobro poznali geometrijo in obdelovanje kovin, za svoje orodje so uporabljali mnogo litega svinca in so se oblačili v fine tkanine iz kaktusovih vlaken. Za orožje so imeli loke in puščice s kremenčevimi ostmi. Mumije pokojnikov so hranili v pletenih koših. Oblačila teh mumij so se zaradi suhega podnebja izborna ohranila.

Sporočilo prof. Gamiza je antropolško zelo zanimivo, kajti doslej so smatrali za najmanjše človeško plemo Bambutijce v Srednji Afriki, ki merijo povprečno 1.45 metra. Poleg tega pa je važna dopolnitev k sedanjemu naziranjju o pritlikavih plemenih. Doslej so poznali le dve skupini pigmejcev, azijske Negrite in afriške Negrite. Zadnji so se preselili menda v prazgodovinski dobi v Afriko. Odkritje novega pritlikavega plemena v Ameriki pomeni nov člen v verigi, ki veže novi svet z ostalimi celinami. Seveda pa nam s tem še ni postalo jasno, kje je prvotna domovina pritlikavcev.

KROJAČNICA P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billinghamurst 271 dpt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

Baukart: Slovenski Robinson, povest, trdo vez. 1.20
Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez. 3.—
Gangl: Sin, drama trdo vez. 1.80
" Beli rojaki, črtice. . . 1.50
Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd. 2.—
" Pastirjeva nevesta, povesti in romance, trdo vez. 1.60
Jug: Izseljenec. 1.50
Kellermann: Tunel, roman. 2.—
Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman. 1.50
Pugelj: Zakonci, trdo vez. 1.80
Poljanec: Sisto e Sesto, po-

vest iz Abrucev. 0.90
Rape: Tisoč in ena noč, trdo vez. 4.—
Silih: Nekoč je bilo jezero, vez. 3.—
Sič: Narodne noše. 2.—
bajka, trdo vez. 3.—
Vaštetova: Mejaši, povest iz davnih dni, trdo vez. . 2.—
Zorec: Pomenki: 1.20
" Zmote in konec gospodične Pavle. 1.20
Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez. . . 2.50
Tolažba dušam v vicah, molitvenik. 1.50
Marija kraljica sre, molitvenik. 2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

MALI OGLASI

POZOR! Kdor želi kupiti hišo ali zemljišče, naj se v svojem interesu obrne na naslov: Luis Podgornik, Calle Nogoya 6072 (Liniers).

KROJAČNICA IN TRGOVINA
raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal

SASTRERIA "DANTE"
Corte Moderno
Rivadavia 3556 Buenos Aires
U. T. 62, Mitre 4230

ŠIVILJA - MODISTKA
izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modi in zmernih cenah
Anica B. Dolšček
Calle Charlone 36, pol kvadre od ul. Dorrego, poldrugo kvadro od Rivere.

SLOVENEK, star 25 let, tam nekje od Gorice doma, želim znanja s Slovenko, ki bi želela povrniti se v staro domovino takoj po poroki. Poročiti se želim, ker so mi starši umrli in sem edini sin. Imam lepo posestvo, ki je vredno 50.000 in na katerem je le 4 tis. dolga. Katero mika lepa bodočnost, naj piše na ta-le naslov: Slovenec od nog do glave, Col. Francia 525, Villa Centenario, San Martín F.C.C.A.

POSESTVO v Gornji Lokvici pri Metliki, v Sloveniji, je na prodaj. Kdor bi se zanimal, naj piše na naše upravništvo. Prosimo znamko za odgovor.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

V avgustu:

7. Gral. Artigas
10. Flandria, Augustus in High. Patriot.

Proti Evropi odplovejo

V avgustu:

6. Kerguelen
8. Almanzora in Alm. Star
9. Vigo in High. Brigade
10. Cap Arcona.

Vi se morate zdraviti!

Nikar ne dovolite, da bolezen razjeda Vaš organizem; če čakate, utegne biti prepozno....

"CLINICA CANALE", LAVALLE 410,

zdravi z najbolj modernimi pripravami. Bolnike sprejemajo specializirani zdravniki in zdravnice.

SPOLNE BOLEZNI: Hitro in zajamčeno zdravljenje brez bolečin, naj bo bolezen nova ali zastarela, po sistemu prof. Zanderja.

REVMATIZEM: Bolečine v mišicah, kila. Črevesne in želodčne bolezni. Kronično zapretje. Sladkorna bolezen. Debelušnost.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevralgija. Mrtvoud. Otroška paraliza.

KOŽNE BOLEZNI: Izpuščaji, pege in druge kožne bolezni

NADUHA: Zdravimo jo popolnoma z našim sistemom.

JETIKA.
ZENSKÉ BOLEZNI: Maternica, jajčnik, beli tok, šibkost, neredno čiščenja. Hitro zdravljenje. Na zahtevo sprejme bolnico specializirana zdravnica.

Bolniki iz notranjosti dežele se morejo obrniti na nas s pismom, v katerem nam opišejo svojo bolezen.

S povratno pošto jim pošljemo svoje nasvete

PREGLED \$ 3.—; Ugodni popusti za daljše zdravljenje.

Sprejemajo zdravniki specialisti.

Od 9. de 12. ter od 13. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

GOVORIMO SLOVENSKO

"CLINICA CANALE"

LAVALLE 410

BUENOS AIRES

Holandska princezinja Julijana je bila na Angleškem in so jo tam večkrat videli v družbi valeskega princa, pa radi tega že govore, da se bo angleški prestolonaslednik končno morda vendarle poročil.

MULJAVSKI:

Višnjegorski janičar

Zgodovinska povest.

1. poglavje.

(Nadaljevanje)

Zdaj eden, zdaj drugi se zvrne s konja mrtve ali ranjen. Kar jih še sedi v sedlih, so branijo le še slabo.

Mladi Višnjegorski je lastnoročno odpeljal aginega konja v grajski hlev. Zadovoljno je motril iskrega vranca. Bil je to visokonog arabec najčistejše pasme. S povešeno glavo je stopal za njim in tožno rezgetal. Ko je spravil konja v hlev, se je Friderik takoj vrnil na bojišče. Boj je bil že končan. Vsi Turki so bili pobiti in zdaj so razdraženi meščani pobijali še ranjence. Nekaj hlapcev je lovilo janičarske konje, drugi so pobirali dragocenejša turška orožja ter ga nosili v grajsko orožarno.

Stari Višnjegorski, naslonjen na svoj dolgi meč, je mirno gledal to početje. Ko ga Friderik opazi, brž pristopi k njemu in mu reče: "Oče, čuj, poveljnik janičarjev je le lahko ranjen. Naj ga odneso v grad. Ako ozdravi, nam lahko še koristi!"

"Prav imaš, sin," odvrne stari vitez, "morda je sin kakšnega bega ali celo paše ter ga lahko zamenjamo za več naših viteзов."

Mladenčič odhiti. Pravkar je hotel neki meščan preklati glavo tudi mlademu agi, ki je ležal nezavesten med mrtvimi janičarji, lahko ranjen v pr-

sa in roko, a tedaj priskoči mladi Višnjegorski in odbije meščanov meč. Postavi se pred njega in zavpije: "Ta Turek je moj jetnik!"

Meščani začno nejevoljno murmati in rožljati z orožjem. Gotovo bi bil nastal prepir, da ni tedaj prihitel stari Višnjegorski ter zaklical z močnim glasom: "Čujte, možje! Ali ne bi bilo ne-spametno, ako bi tega Turka umorili? Gotovo je plemenitega rodu, kakor se vidi po obleki. Lahko dobimo zanj veliko odkupnino v denarju, ki se razdeli med vas, meščane višnjegorske. Ali pa ga zamenjamo za vaše si-nove, očete in brate, ki ječe v težkem turškem robstvu. Jaz hočem skrbeti, da nam ne uide, dokler ne dospe odkupnina zanj. Ta janičarski častnik je last nas vseh, zato ga le z vašim privoljenjem dam odnesti v svoj grad."

Vsi so bili zadovoljni s predlogom viteza Zigismunda ter so se jeli razhajati. Vsak je vzel s seboj kakšno stvar; ta jatagan, oni samokres, tretji sabljo. Kmalu so se zopet vrnili ter začeli odnašati v mesto mrtve in ranjene meščane in hlapce. Nato so začeli pokopavati turške mrtlice. Stari Višnjegorski je dal nekatera povelja, nakar je odšel v grad. Vitez Friderik je ostal. Ko je bil pokop končan, je dal prinesiti nosilnico. Nanjo so položili nezvestnega ago ter ga odnesli v grad. Tu je bilo vse pokoncu, ko je dospela nosilnica na dvorišče. Pri-tekli so dekle in služabniki, kajti vsak je hotel videti ranjenega poveljnika janičarjev. Bilo je zdaj prvič, da

je živ Turek prišel v nepremagljivi grad.

II. poglavje.

Soproga viteza Zigismunda.

Ko je stari Višnjegorski prispel v grad, se je najprej preoblekel, odložil oklep in meč ter si izmil kri z rok in obraza. Nato je zapustil sobo ter se napotil v gornje prostore stolpa. Obstal je pred vratmi iz belega lesa. Staremu junaku, ki je skoro celo življenje prebil na granici v bojnem viharju, je zdajci nemirno udarjalo srce v prsih. Za temi vrati je živelo njemu najdražje bitje, njegova mlada soproga, krasna črnooka Helena. On jo je ljubil, a ona njega ne. Bila je vedno mrzla kakor led napram njemu. Eno leto je že poročen z njo, a še nikdar mu ni ponudila svojih ustnic v poljub, niti en krat ni smel prestopiti praga njene spalnice. To ga je bolelo, a vendar je ni prenehal ljubiti. Svoje prve žene, Friderikove matere, ni nikdar tako ljubil. Ta Helena ravnodušnost ga je strašno pekla. Zaradi nje se je zadnje leto tolikokrat klal s Turki. Ženina hladnost ga je podila iz domačega gradu v krajino, kjer reka Una neprestano žene krvave valove, kjer se koljejo kristjani in pogani iz noči v zoro, iz zore v noč. Koliko divjih pohodov je to leto napravil v družbi slavnega Kacijanarja v Bosno in druge turške pašalike, kolikokrat je stavil glavo na tehtnico, koliko trpel v turškem robstvu — vse to zaradi Helene, svoje žene. Ona ga ni nikdar pogledala z

ljubezljivim očesom; bil ji je toliko kakor najnižji grajski hlapec. Ko je odhajal na boj, ni jokala za njim, niti roke mu ni dala v slovo. Ko se je vrnil, mu ni prihitela nasproti, se ni veselila njegove vrnitve. Niti najmanj se ni zmenila za rane, ki jih je prinesel iz boja.

Vzdihnil je vitez Zigismund, nato je rahlo potrkal. Začuje se zvonek ženski glas. Starec odpre vrata in vstopi. Bil je v majhni, razkošno opremljeni sobi. — Pri odprtem oknu stoji krasna žena v svileni obleki. Zdaj se počasi obrne, mrzlo pogleda vstopivšega s svojimi velikimi črnimi očmi in reče hladno: "Vi ste, gospod. Mislim sem, da ste še na bojišču. Videla sem, kako ste pobijali Turčine. Junak ste, gospod. Tu moja roka. Dovolim vam, da mi jo poljubite!"

Ponudila mu je svojo majhno nežno roko in stari vitez jo je obsul z gorečimi poljubi. Koprneče je pogledal lepi ženi v oči ter šepnil: "Ti sladka, oboževana!" Mahoma ga je prevzelo koprnjenje po tem divnem telesu. Stegnil je roke, hotel je objeti Heleno, a mlada žena je brž stopila nazaj ter zaklicala ostro: "Gospod, ne prekoračite meje dostojnosti! Ne dovolim, da bi se me dotaknili!"

"Samo en poljub mi dajte, gospa!" je prosil vitez Zigismund. Helena mu je molče obrnila hrbet ter začela gledati skozi okno. Na obrazu se ji je pojavil zloben izraz. Višnjegorski je povesil glavo in rekel z žalostnim glasom: "Helena, kako ste krut! Saj ste vendar moja že-

na. Zakaj ste vedno tako odurni proti meni? Zakaj me ne ljubite, Helena?"

Visoka vitka žena se je zdajci naglo obrnila in rekla s tihim, razburjenim glasom: "Gospod, vi hočete vedeti, zakaj vas ne ljubim? To vam lahko razložim. Vi ste me takorekoč kupili od mojega očeta, obubožanega pleniča. Po sili sem postala vaša žena in vi zahtevate, naj vas ljubim. Kupili ste sicer moje telo, a mojega srca ne. Zato moje srce ne bo nikdar vaše. Nisem vas ljubila kot deklica, nerada sem vam sledila pred oltar. Kako naj vas sedaj ljubim kot žena?"

Oči lepe žene so se svetile v čudnem ognju. Razvnela se je. Ponosno vzravnanja je stala pred viteзом Zigismundom, obraz ji je bil bled, a iz njenih zagonetnih oči so sršele strele v starca. Višnjegorski je v nemi bo-lesti povešal glavo. Nastal je molk. Helena se je zopet obrnila k oknu ter se zagledala nekam ven. Tako je preteklo več minut. Hipoma se mlada žena okrene proti vitezu Zigismundu ter zakliče: "Gospod, pravkar nesejo, hlapci nekoga v nosilnici. Mogoče kakšnega meščana?"

"Nikogar izmed meščanov, pač pa turškega poveljnika, katerega je moj sin ranil", je odvrnil stari čemerno. "Ostaj bo moj jetnik, dokler ne ozdravi, potem ga bom zamenjal za naše ljudi. Ker je še nezavesten, so ga morali nesti. Mogoče ga želite videti?"

"Da, kajti še nikdar nisem videla Turka od blizu. Grem doli!" odvrne Helena živahno in skoči proti vratom.

(Dalje.)